

Силабус курсу Основи наукових досліджень

Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 033 Філософія
Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»
Кількість кредитів – 4
Рік підготовки, семестр – II рік, I семестр
Компонент освітньої програми: нормативна
Дні занять: згідно з розкладом занять, ауд. 32
Консультації: Очні консультації: середа 14.10-16.10, ауд. 32.
 Онлайн- консультації: у Viber групі курсу кожного дня з 16-00 до 17-00.
Мова викладання: українська

Керівники курсу:	Доктор філософських наук, професор кафедри філософії та суспільних наук – Буяк Богдан Богданович. Кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук – Гевко Вікторія Романівна
Контактні телефони викладачів:	+0380673506564 + 38097 2202602
Е-mail викладачів:	Buyak.Bogdan@tnpu.edu.ua v.hevko@tnpu.edu.ua
Сторінка викладача	https://tnpu.edu.ua/faculty/history/buyak-bogdan-bogdanovich.php https://tnpu.edu.ua/about/upravlinnia/uchenyi-sekretar.php
Сторінка курсу в Moodle	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=3651

Анотація дисципліни

«Основи наукових досліджень» є нормативним освітнім компонентом при підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня освіти. Навчальна дисципліна спрямована на оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої роботи з організації і проведення науково-дослідницької роботи та написання кваліфікаційної наукової праці.

Вивчення дисципліни формує знання, вміння і навички для проведення наукових досліджень у вибраній галузі та озброєння студентів елементами методики наукових досліджень, що сприятиме розвитку їхнього творчого мислення, оптимальній організації розумової діяльності.

Мета курсу: формування знань, вмінь і навичок для проведення наукових досліджень у вибраній галузі та озброєння здобувачів вищої освіти елементами методики наукових досліджень, що сприятиме розвитку їхнього творчого мислення, оптимальній організації розумової діяльності.

Основне завдання: формування методологічної компетентності бакалаврів як майбутніх бакалаврів філософії та фахівців аналітичної сфери, забезпечення чіткого розуміння поняття про наукову діяльність; понятійно-термінологічного апарату наукової діяльності; ознайомлення з методологією проведення наукових досліджень у галузі освіти та філософії.

Зміст дисципліни «Аналітика всесвітньої історії» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 033 «Філософія», норм і традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент:

Години			Тема	Результати навчання	Завдання
лек.ц.	сем.	сам.р			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ПОНЯТТЯ ПРО НАУКУ					
2	2	6	1. Поняття про науку як форму суспільної свідомості	Знати визначення поняття «наука». Розуміти особливості виникнення і розвитку наукового знання. Вміти визначити основні функції науки. Аналізувати структуру і класифікацію науки. Суть та особливості формування і розвитку природничих, гуманітарних та суспільних наук. Розкрити значення науки для розвитку та організації суспільства.	Питання, обговорення
2	4	6	2. Суть та структура наукового знання. Понятійно-термінологічний апарат науки.	Вміти визначити основні передумови виникнення, наукового знання, чинники його розвитку. Показати значення теорії для розвитку науки та організації суспільства. Проаналізувати емпіричний рівень пізнання, його характерні риси та відмінності від теоретичного. Розкрити структуру емпіричного знання, його взаємозв'язок з теорією і практикою. Розуміти поняття: суб'єкт, об'єкт і предмет наукового пізнання, їх особливості. Здійснити аналіз понятійно-термінологічного апарату науки. Розкрити суть наукового терміну, категорії, концепції, парадигми, закону, закономірності. Поняття гіпотези та наукового припущення.	Питання, дискусія, кейси
2	2	6	3.Наукова організація дослідного процесу.	Знати продукцію наукового характеру: наукова стаття, тези, відгук, рецензія, анотація, доповідь. Проаналізувати особливості апробації результатів наукового дослідження. Вміти підготувати тези доповідей та виступ на науково-практичну конференцію. Розкрити основні вимоги до підготовки і написання наукових статей, рефератів, курсових, бакалаврських і магістерських робіт.	Презентації, ІНДЗ, тести
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
2	4	6	5.Методологія і методи наукового дослідження	Знати основні поняття методології науки. Показати різницю між методологією, методикою та методами досліджень. Розкрити рівні методології науки: їх сутність, значення та характерні особливості. Проаналізувати загальнонаукові і емпіричні методи, їх	Питання, презентації, інтерактивні технології

				класифікацію, особливості використання та інтерпретацію результатів. Застосувати основні наукові методи: порівняльний, історичний, системний підхід, структурний аналіз, статистичні, логічні, моделювання, “мозкової атаки”, експертних оцінок тощо. Визначити зв’язок методу і методики дослідження.	
2	4	6	6. Організація праці під час проведення наукового дослідження	Знати основні етапи науково-дослідного процесу та особливостей його перебігу й організації. Виокремити стадії наукового дослідження, чинники розвитку наукової діяльності, закономірності і принципів її організації. Розуміти особливості організації та планування одноосібної та колективної наукової діяльності. особливостей організації наукової роботи на різних етапах: аналізу літературних джерел, вибору та осмислення об’єкту і предмету дослідження, отримання нових результатів, збору і узагальнення наукової інформації, підготовки висновків і рекомендацій. Вміти скласти план і графік наукової роботи.	Питання, презентації, інтерактивні технології
2	4	6	7. Основні проблемно-тематичні напрями наукового дослідження	Знати технологію пошуку наукового дослідження. Вміти використовувати фактори актуальності та практики її досягнення. Аналізувати матеріали та висновки для застосування у практичній роботі. Здійснити аналіз історіографічної та джерельної бази та врахування їх у контексті реалізації дослідження. Розкрити особливості пошуку, систематизації та використання інформації в Інтернеті: пошукові сервери, електронні Інтернет – бібліотеки, інтернет-ресурси різних країн світу. Визначити безпеку використання Інтернет-ресурсів, ступінь їх достовірності, об’єктивності та інформативності. Вміти робити посилання на Інтернет-джерела.	Питання, дискусії, інтерактивні технології
2	4	6	8. Здійснення наукового дослідження	Знати особливості організації наукової роботи здобувачів вищої освіти. Вміти здійснити вибір теми дослідження, скласти план дослідження. Аналізувати літературу з обраної тематики. Розробити рекомендації щодо досягнення мети наукового дослідження та розв’язання поставлених завдань. Розкрити основні форми впровадження результатів наукових досліджень. Критерії ефективності наукових досліджень. Особливості апробації результатів наукового дослідження. Підготувати тези доповідей та виступів на науково-практичних конференціях. Проаналізувати дискусію, як форму апробації наукового дослідження та	Презентації, ІНДЗ, тести

				порядок ведення наукової дискусії.	
2	2	6	9. Дотримання академічної доброчесності у реалізації наукових досліджень	Розуміти поняття академічної доброчесності. Знати явище плагиату. Види академічної недоброчесності. Здійснити аналіз правових засад боротьби з проявами академічної недоброчесності	Презентації, ІНДЗ, тести

Формування програмних та фахових компетенцій:

Індекс в матриці	Програмні компетентності
Загальні компетентності	
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК2	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями та інноваційними технологіями
ЗК3	Здатність до пошуку а аналізу інформації з різних джерел
ЗК4	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК5	Здатність до проведення аналітичних і наукових досліджень на відповідному рівні.
ЗК6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 10	Здатність до самоорганізації та автономної роботи
ЗК12	Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів) та академічної доброчесності.
ЗК13	Здатність креативно мислити та генерувати нові ідеї
Спеціальні (фахові) компетентності	
ФК 1	Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури, її методологічної основи для аналітичної діяльності.
ФК 2	Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.
ФК4	Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуальної думки у світовій філософській традиції та її ролі в українській духовній культурі й суспільних процесах.
ФК 5	Здатність аналізувати сучасні філософські та суспільно-політичні й економічні проблеми та вчення.
ФК 6	Здатність здійснювати інтелектуальну. Логіко-мисленнєву діяльність спрямовану на вирішення практичних завдань.
ФК7	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично й аргументовано та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки
ФК 8	Здатність оперувати філософською і конкретно- науковою термінологією для розв'язання професійних завдань.
ФК 9	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності філософські та конкретно-наукові методи і підходи.
ФК 10	Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, економічної, та загальнонаукової проблематики.
ФК12	Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності, професійної етики та культури.
ФК 13	Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
ФК14	Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності; вміння обирати ефективну стратегію комунікативної поведінки та спілкування у процесі професійної діяльності.

ФК16	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати аналітичне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості у різних галузях суспільного життя.
-------------	---

Програмні результати навчання:

ПРН 1	Розуміти сенс філософії та суспільних наук, їх місце в системі культури.
ПРН 2	Розуміти розмаїття та специфіку філософських та суспільних дисциплін, знати філософську та конкретно-наукову термінологію.
ПРН 3	Знати основні етапи, напрямки в історії світової і вітчизняної філософії та інших суспільних галузей.
ПРН 4	Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, загальногуманітарної та суспільної проблематики.
ПРН 6	Знати основні напрями, тенденції, проблематику сучасної філософії та суспільних наук.
ПРН 7	Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності.
ПРН 9	Мати навички написання філософських текстів, проведення політичних, соціально-економічних та наукових досліджень.
ПРН 10	Мати навички реферування, систематизованого огляду і порівняльного аналізу філософської, суспільствознавчої й загальнонаукової літератури та уміння роботи з документами різних видів.
ПРН 11	Вміти аналізувати міркування, різні види інформації, факти, статистичні дані, робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки, прогнози та надавати рекомендації.
ПРН 13	Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
ПРН 14	Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері аналітичної діяльності або навчання.
ПРН 17	Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
ПРН 18	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури і електронних баз та критично аналізувати, класифікувати, систематизувати й інтерпретувати її.

Література:

1. Алексієвець Л. Наукові дослідження: теорія та організація / Леся Алексієвець, Микола Алексієвець, Григорій Терещук. – Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України. – 4-е переробл. та доп. видання. – Тернопіль: Вектор, 2013. – 362 с.
2. Архіпова С. П., Основи соціально-педагогічних досліджень / С. П. Архіпова. – Черкаси, 2011. – 239 с.
3. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
4. Голуб В.А. Огляд концепцій формування і використання бібліотечних електронних ресурсів // НТІ. – 2001. – № 3. – С. 55 – 58.
5. Грищенко І.М., Григоренко О.М., Борисенко В.О. Основи наукових досліджень. – К.: КНТЕУ, 2001. – 186 с.
6. Добров Г.М. Наука о науке: Начала науковедения: 3 изд., доп. и перераб. – К.: Наукова думка, 1989. – 301 с.Збірник основних нормативних актів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів. – Харків: Гриф, 2003. – 335 с.
7. Економетрика: практикум з використання комп'ютера // І.Г. Лук'яненко, Л.І. Краснікова. –К.: Знання, 1998. – 217 с.
8. Іванов В.Ф. Контент-аналіз. Методологія і методика дослідження. – К.: Просвіта, 1994. –103 с
9. Історія Національної академії наук України / С.В. Кульчицький, Ю.В. Павленко, С.П. Руда, Ю.О. Храмов. – К.: Фенікс., 2000. – 527 с.

10. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примаков Г.А. Основы научных исследований. – К.: Знання, 2001. – 113 с.
11. Наука для XXI века. Новые обязательства. Декларация о науке использовании научных знаний. Повестка дня в области науки – рамки действий. – Париж: ЮНЕСКО, 2000. – 55 с.
12. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. збірник. – К.: Держкомстат України, 2003. – 340 с.
13. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основы научных исследований: Навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти. – К.: РННЦ “ДІНІТ”, 2000. – 260 с.
14. Сурмин Ю. П. Методология и методы социологических исследований. – К.: МАУП, 2003. – 304 с.
15. Теорія і практика політичного аналізу: Навч. посібник. / За заг. ред. О.Л. Василевського, В.А. Ребкала. – К.: Міленіум, 2003. – 228 с.
16. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – К.: Знання – Прес, 2003. – 295 с.

Визначені рамки дисципліни:

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних завдань та он-лайн тестування (наприклад, програма Moodle) у процесі заняття. Заборонено оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання тощо.

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять, як правило, є обов’язковим компонентом навчання. За необхідності (віддаленість місця проживання чи роботи магістранта) чи наявності об’єктивних причин (участь у програмі академічної мобільності чи конференції, міжнародне стажування, хвороба тощо) відвідування може відбуватись вибірково за погодженням із керівником курсу. Навчання магістрантів також здійснюється в дистанційному режимі на платформі Moodle. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та ПКТ У будь-якому випадку студенти зобов’язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно з графіком.

● **Політика оцінювання.** Враховуються бали поточного контролю (90 балів) та написання ПКТ (10 балів). При цьому враховується присутність на заняттях та активність студента під час занять; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов’язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань. Студенти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю та виконали завдання самостійної роботи отримують залік «автоматично».

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми: 1,2,3,4,)	40
Модуль 2 (теми: 5, 6, 7 , 8, 9)	40
Підсумковий контрольний тест	20
Разом:	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів по темах курсу:

Змістовий модуль I				Змістовий модуль II					Підсумковий контрольний тест	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9		
10	10	10	10	10	10	10	10	10		
40				50					10	100

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.